

FALUHELYI KRISZTIÁN

# Relikviák uralma

■ HULL AZ ELSÁRGULT... ■

Nem előzmények nélküli a Hull az elsárgult... című táncelőadás, hiszen egy részlete (Hull az elsárgult levél) korábban már sikerrel szerepelt a 2004-es Szóló-Duó Táncfesztiválon, ahol a közönségdíjat kapta meg, a veszprémi Országos és Nemzetközi Kortárs Összművészeti Találkozón pedig oklevéllel jutalmazták. Az alig ötperces ironikus etűd egyik úde színfoltja volt e fesztiváloknak. A koreográfus, Pataky Klári ezúttal arra tett kísérletet, hogy egész estés darabot faragjon belőle.

Az előadást teljes mértékben a zene világa uralja – a koreográfiát és a kosztümöket éppúgy, mint a sminket, a megvilágítást és a hangulatot –, ezáltal a darab befogadását alapvetően befolyásolják a nézőnek a megszólaló dalokhoz fűződő érzései, esetleg emlékei. A címe is utal erre a zenei hangsúlyra. Az est folyamán a hatvanas–hetvenes évek táncdalai – kissé sarkosan fogalmazva nagyrészt a korszak gagyi relikviái – szólalnak meg egymás után, ami korántsem jelenti azt, hogy ezek a melódiák valamiképpen nem szólaltathatók meg újra, s hogy nem lehet tematizálni a hozzájuk való viszonyt.

Az egymást követő dalok töredékessé teszik az előadást. Nincs folyamatos narráció, csak meglehetősen laza kompozíció. A dalok mindegyike – külön-külön – ábrázol ugyan egy életképet, egy szituációt, egy kapcsolatot, egy történetkezdeményt, ezek azonban nem kapcsolódnak össze, csak

egymás után következnek. Ami némileg összefűzi őket, az a közös hangulat, a közös tematika, tehát egyfajta életképsorozat, tablót kapunk a hatvanas–hetvenes évekről – már amennyire e dalok reprezentálni képesek az adott időszakot. Mindenekelőtt szerelmi viszonyok, párkapcsolatok bontakoznak ki előttünk, leginkább a dalszövegek szervezik a megjelenítendő tematikát. A dalokban azonban mindez sematikus van ábrázolva, s amikor a koreográfia követi ezt a sematizmust – sok esetben mintha a harmincas évek magyar filmvígjátékainak színpadias gesztusait, mimikáját, hangulatiságát venné kölcsön, amelyek részben még a hatvanas években is tovább éltek –, akkor az előadás sem lép túl a sémákon, legfeljebb ironizálja őket.

A produkció képeket villant fel, amelyek azonban többféleképpen funkcionálnak. A koreográfia és a rendezés e dalok által nem pusztán megjeleníteni akarja a hatvanas–hetvenes éveket, hanem erőteljesen reflektál is rájuk, mintegy elemeli a táncost a szerepétől. A mimika, a színpadias, játékos, ironikus, helyenként groteszk mozgás távolságot teremt a táncos és a szerep között, sőt az egyik jelenetben három táncos az előtérben felváltva énekest imitál, tátogja a szöveget, mintegy a narrátori pozíciót is kifizetve.

Általában szerencsésebbnek tűnik, amikor a dalra vonatkozó reflexió egyértelműen megjelenik, vagyis a táncos érezhető távolságot tart a szereptől, a figurától. Maradéktalanul azonban ez sem érvényesül: egyes jelenetek akkor is hatásosak, ha a táncos nem távolodik el a szituációtól (*Elfutok*). Helyenként viszont a távolságtartó gesztusok ellenére is mintha erőltetett, mesterkelt maradna a jelenet, például rögtön a legelső. Amikor a gesztusokat a korabeli filmvígjátékok színpadias eszköztárából merítik – vagy legalábbis erőteljesen azokra emlékeztetnek –, nem jön létre az egyértelmű távolságtartás, illetve

Domonkos Flóra, Szabó Csongor, Nagy Csilla, Szász Dániel, Góbi Rita és Jaross Viktória

Koncz Zsuzsa felvétele



sokszor csak a megszokott gesztusrendszeren, eszköztáron való ironizálás érződik.

Jobbak azok a jelenetek, amelyekben a táncok és a mozgás erőteljesebben érvényesülnek a színészi kifejezőeszközöknél, ahol nem a dalszövegeket képezik le, játsszák el, jelenítik meg színészi eszközökkel, hanem a tánc absztraktabb kifejezőmódja uralkodik. Például az *Egy hamvas arcú kisgyerek* koreográfiája groteszk, bolondos szólóval kezdődik, míg végül a másik táncos megjelenésével – akinek csak a jelenléte fontos, és inkább színészi eszközökkel él – konkrét szituációvá formálódik, lényegében egy unalmasan ábrázolt párkapcsolatra redukálódva. Viszont a *Hull az elsárgult levél* koreográfiájában a bevezető némajátékgesztusok tűnnek sematikusnak, és a dal vége felé – ahogy a konkrét szituáció absztraktabbá válik, elmosódik – lesz egyre erőteljesebb a jelenet.

A koreográfia általában követi a zene ritmikáját, tempóját, hangulatát, csak nagyon ritkán áll vele ellentétben, így sok esetben a dallam maga alá kényszeríti a mozgást. A dallamosabb, melodramatikusabb részeken, a refréneken a mozgás nem tud igazán leválni a zenéről, mert a modoros, színpadias zene magával sodorja,

és nehezen érezhető az a távolságtartás, mely másutt előnyére válik a darabnak.

A dalokat egymás mellé fűző kompozíció hiánya miatt az előadásban nincs elmozdulás, és a koreográfia sem teremt strukturált kompozíciót. Bár a produkció szándékosan egyfajta tabló-szerűségre, a rövid lélegzetű képek összefűzésére törekszik, a zenei anyag és a hozzá kapcsolódó kontextusok elégtelensége miatt nem ragad magával. A giccskultúra ironikus megidézése frissítően hatna egy rövid darab esetében, egy egész estét betölteni szándékozó műhöz viszont kissé kevésnek bizonyul.

### PATAKY KLÁRI: HULL AZ ELSÁRGULT... (Merlin Színház)

**DRAMATURG:** Kovács Kristóf. **SMINK:** Károlyi Balázs. **KOREOGRÁFIA:** Patáky Klári.

**TÁNCOLJÁK:** Domonkos Flóra, Góbi Rita, Jaross Viktória, Nagy Csilla, Szabó Csongor, Szász Dániel.

## JELENTKEZÉSI FELHÍVÁS A III. ORSZÁGOS GYERMEKSZÍNHÁZI SZEMLÉRE

A Marczibányi Téri Művelődési Központban működő Gyermekszínházak Háza 2005. május 9–15. között ismét megrendezi az Országos Gyermekszínházi Szemlét. A fesztiválon – műfaji megkötöttségek nélkül – kamaraszínházi körülmények között játszható, illetve utaztatható, igényes gyermekszínházi produkciókat mutatunk be. A szemlére a 2003 őszétől bemutatott előadások nevezhetők.

A programot Perényi Balázs rendező, színikritikus válogatja.

Kérjük a jelentkező csoportokat, hogy küldjék el a benevezendő előadás címét, szerzőjét, játékidjét, technikai paramétereit, valamint azt, hogy hol és mikor tekinthető meg az előadás.

Amennyiben a produkció jelenleg nincs műsoron, kérjük, hogy az előadásról videokazettát küldjenek.

### JELENTKEZÉS, ÉRDEKLŐDÉS:

**MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT**

1022 Marczibányi tér 5/a

Telefon: (06 1) 212 2820, 212 4885, 438 1027

Juszcák Zsuzsa: 70/ 335 6285, e-mail:

juszcak.zsuzsa@marczi.hu



Szeretnénk Önt is olvasóink táborában üdvözölni, egy viszonylag szűk, ám rangos szellemi kör tagjai között. Szerzőink, akikkel a lap olvasása révén megismerkedhet, a kortárs irodalom, publicisztika és grafika élvonalbeli képviselői. **Pénteken keresse az újságárusoknál, vagy fizessen elő az ÉS-re!**

Előfizetési díj egy évre: 11 300 Ft,  
fél évre: 6300 Ft, negyedévre: 3366 Ft

Megrendelem az **ÉS**-t

.....példányban  
.....időtartamra.

Kérem, küldjenek részemre előfizetési csekket.

Név:.....

Cím:.....

A megrendelőszelvényt kitöltve küldje vissza címünkre:  
1089 Budapest, Rezső tér 15.  
Tel.: 303–9211, Fax: 303–9241